

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opraviništvo sta na mestnem trgu št. 10.

Še enkrat „Cvetje“ pa „Cerkveni Glasbenik“.

„Dobro je, druge spodbujevati, pisati članke, presojevati spise: — toda še boljše je, podučevati otroke v cerkvenem petji in vstanavljati pevske šole.“ (Kirchenchor 1885., števil. 5.). Te besede so nam v mislih, ko smo prijeli zopet za pero, da spišemo novo pojasnjenje. K temu nas priganja „Cvetjev“ odgovor (1885., zvezek 2. in 3.) tiskan na zelenih platnicah.*) Iz tega odgovora soditi stoji „Cvetje“ vzvišeno nad nami v nedotakljivi veljavi, „Glasbenik“ pa *exeat condemnatus!*

Gotovo bi tudi mi v tem času, ko to pišemo, djansko več koristili s podučevanjem otrok kakor s polemiziranjem: toda molčati vendar ne moremo, drugače bi se nam očitalo, da nam je padlo orožje iz rok in da bežimo pred sovražnikom. Reklo se nam je sicer od ene strani, da se „Cvetje“ malo bere in da bi zato pričujoči spis odložili. Vendar ga pa priobčujemo, ker nočemo nositi krivde, da smo omagali na sredi pota. Toraj: *Incepi et complebo!*

Misel „Cvetja“ o liturgičnem petji je naslednja: Latinsko petje nij za slovenskega kmeta, ker njegova usta nijso zanj vstvarjena in ker mu latinščina nič hasniti ne more. Zato naj bi**) nihče v cerkvi ne krožil in ne klepetal po latinsko, kdor se nij učil latinščine. Vpelje naj se toraj liturgija v domačem jeziku.

Pojasnilo „Cvetju“ še enkrat svoje stališče.

Ako bi se nam dovolila kdaj slovenska liturgija, nad čemur pa zelo dvomimo, tedaj bi se je mi cecilijanci z veseljem poprijeli, kajti tudi v našem srcu bije ljubezen do drage domačije in do maternega jezika, kar smo vže mnogokrat v djanji pokazali. Prihranjenega bi nam bilo s tim mnogo truda, ker bi ne bilo treba več latinskega teksta pevcem razlagati, kar nam sedaj mnogo časa vzame. Dokler nam pa Cerkev ne podeli te pravice, se moramo držati njenih sedanjih zapovedi. Ali mislite, da imamo kaj dobička, ko se poganjamo za cerkvena določila? Gotovo nobenega; in ako bi kako plačilo imeli, je to plačilo le dobra zavest, da skazujemo pokorščino Cerkvi. Mi se namreč ne

*) Pač najboljši prostor za polemiko, katera dosti časa vzame in mnogokrat nič ne koristi. *Pis.*

**) Besedica „bi“ naj se obrača tako ali tako, iz konteksta gleda vendar zahteva ali z lepšo besedo želja, da naj se latinščina odpravi, češ, ker nij za naše zmožnosti in nam je toraj od Cerkve naloženo breme, katerega ne moremo nositi. *Pis.*

potegujemo le za petje kot tako, ampak najporej za pokorščino, katera naj se skazuje cerkvenim rubrikam v glasbenem obziru. To je pojem pravega cecilijanstva in kadar bodete tudi Vi sprejeli to načelo, tedaj Vaši izrazi ne bodo več tako zbadljivi. Ali nismo toraj po pravici in dolžnosti pisali, kar smo pisali? Kakor bi imelo „Cvetje“ pravico in dolžnost potegniti se za svoje načelo, ako bi kdo izmed nas nasprotno pisal o tretjem redu: ravno tako si prisojujemo to mi o cecilijanstvu, katero ima kakor tretji red cerkveno potrjenje.

Vi pravite: „Latinsko naj poje le tisti, kdor latinsko razume“ — da! v svojem odgovoru greste še dalje, ko pišete naravnost: „Sicer se pa meni vže samo na sebi s m e š n o zdi, ako slovenski kmet po latinsko poje“. Za Boga! kdo naj potem poje v naših cerkvah? Častiti pater! Cerkev dobro vé, da slovenski, nemški, francozki, španjski, laški kmetje ne razumejo latinščine, pa vendar zapoveduje, da se mora pri peti maši peti latinsko. Tu nij nobene premise, ali razumeš ali ne, temuč sama gola brezobzirna zapoved. Oglejmo si cerkvene pevske zборе po svetu, in ne samo pri nas, ampak tudi v Ameriki. Pevci ne razumejo latinščine, celo pevovodje ne in vendar pojejo latinsko. Kaj ne, Vam se vsa ta praksa, ki izhaja iz cerkvene zapovedi in je vže stoletja v navadi, smešna zdi? In vendar trdite: „Cerkev je pametna!“ Nek stari župnik je večkrat rekel: *Ubi Cappadocia?*

Iz navedenega sledí, da je Vaša misel v resnici originalna, da ne rečemo predrzna. Ako bi bilo po Vašem, moramo ali vse pevce latinsko naučiti ali pa vse skupaj opustiti in pri petih mašah le slovensko peti. Toraj cecilijanci, kolikor vas deluje na kmetih: *) gg. duhovniki, učitelji in organisti! odložite vse latinske skladbe, katere znajo vaši kmetje, denite roke navskriž in recite: Čemu se bodemo trudili z rečjo, katera je sama na sebi smešna! Poje naj se vse v domačem jeziku, ker latinščina kot priučeno brezumno posnemanje je papagajstvo in kot tako nevredno, da bi poveličevalo službo božjo. Vi prečastiti cerkveni predstojniki, pa pošljite tačas vse cerkvene služabnike: pevovodje, kantorje, mežnarje in ministrante v latinske šole, da se nauče jezika, katerega morajo znati, da njihova služba ne bode smešna. In vi naši cerkveni skladatelji, glejte da ne zložite nobenega takta več z latinskim tekstom!

To so torej posledice Vašega načela. Toda častiti pater, če hočete biti dosledni, zakaj pripuščate, da tudi Vaši bratje laiki, ki se niso nikoli učili latinščine, molijo v tem nerazumljivem jeziku? Kako je to, da trpite papagajstvo celò *intra muros*? *Βάσα' ἰθι!* naučite jih latinščine vsaj na Kostanjevici drugim v izgled in posnemo! Gotovo imate lepšo priložnost in več časa, kakor duhovnik na deželi.

Za nameček ali za zabelo pa požrimo cecilijanci še „Cvetjevo“ očitjanje, da smo Vihingí, to je zatiralci národnosti. O to je pač pogreta „rihta“, ki je bila vže večkrat na mizi in ki izhaja od neke vrste Slovencev, katerim je národnost nad vse drugo. Tem nazorom se je z veseljem pridružil „Slovan“, ki je krepkeje stavke iz „Cvetja“ ponatisnil (1885., šte. 11.). Za tako nenaavadno tovaršijo nimamo družega komentara, kakor Luk. XXIII. 12.

*) Kaj pa pevci po mestnih cerkvah, sama olikana gospoda, ki pa tudi malo ali nič latinskega ne razume: — ali ta vendar smé latinsko peti, ker govori „Cvetje“ le o kmetih in hribovcih?
Radovedni stavec.

Sedaj pa vprašujemo: Kdo je Vihing? Ali smo mi? Nikakor ne! Vihingi so naši višji pastirji, kateri tirjajo latinsko petje tam, kjer ga Cerkev zahteva. Ako so podobni Metodovim preganjalcem, naj razsodijo sami. Mi želimo, da bi prišel ta razpor tudi do Njihove vednosti. Iz vsega tega pa sledi, da so tudi načela „Cerkvenega Glasbenika“ in pravila naših cecilijinih društev sovražna národnosti, akoravno imajo višje pastirsko potrjenje.

Vrh tega nam še očitata pomanjkanje ljubezni, katero bi morali sami s toliko lepšim izgledom kazati, ker ste k večji popolnosti poklicani. Kje ste vendar dobili tako prikupljive izraze, kakor so n. pr.: oslepelost, puhla trditev, prevračanje kozelcev, zeloti latinstva, nemška gorečnost? To nam diši bolj po psovkah, kakor po prijaznem občevanji z nasprotnikom.

Sedaj pa sklepamo za vselej to polemiko z zagotovitom, da bomo še v prihodnje po sedanji poti hodili, če ne sebi v korist, vsaj v korist sveti reči, za katero delujemo.

Peti hočemo še zanaprej: *Gloria in excelsis Deo*, in razumeli nas bodo vsi, kateri so — *bonae voluntatis!*

J. Borovski,

naročnik vseh šest letnikov „Cvetja“.

Nekoliko o naših orglah.

V tretji številki letošnjega „Glasbenika“ je v dopisu iz Cerkljan stavljal g. nadučitelj Andrej Vavken važen predlog, ki zadeva popravo orgel. Glasi se: „Naj mi bode dovoljeno, da pri tej priliki prijatelje cerkvenega petja na nekaj opomnim. Velikokrat sem že, bodi si v „Cerkvenem Glasbeniku“ ali v drugih časnikih bral, kaj in kako se je v ti ali oni cerkvi pelo, kako ta ali oni organist izvrstno in v cerkvenem duhu igra; toda kake so orgle, to se pa redko kdaj pripeti, da bi jih kdo omenil. In to je čudno, da se ravno o orglah molči in nikdar besedice ne spregovori. Vem pa, akoravno se orgle nič ne omenijo, da so v nekaterih cerkvah take, da bi bolje bilo, ko bi jih ne bilo. Pa saj ni čuda, ako so razglašene, saj že morebiti 10—15 let ni bilo mojstra, da bi jih bil vglasil. Vsojam si tedaj vljudno to-le nasvetovati: Vsaka farna cerkev in tudi podružnica, kjer se nahajajo orgle, naj bi se porazumele z orglarskim umetnikom (za našo deželo bi jaz svetoval gosp. Fr. Goršiča v Ljubljani), in bi vsako leto, po številu spremenov, plačale mali znesek s pogodbo, da vsako leto enkrat orgle pregleda in malenkosti odstrani. Vzemimo, ako bi se g. Goršič ali njegov namestnik vsako leto pri enih orglah potrudil en dan ali dva dni, smem reči, da bi ne bile nobene orgle v slabem stanu. Tukaj bi moralo prevzvišeno knezoškofijstvo tako ravnati, kakor je ravnalo pri ustanovi cecilijinega društva v Ljubljani, da bi bila namreč vsaka farna cerkev primorana plačati svoto, katero je prevzvišeno knezoškofijstvo odmerilo. Farne cerkve, kjer se orgle nahajajo, bi gotovo ne bile na škodi, ampak na dobičku, in to je želja podpisanega.“

Tako piše g. Vavken. Da je ta opazka resnična in zato tudi nasvet opravičen, sprevidel bode vsakdo, kdor nekoliko naše orgle pozna. Tako se na pr. v Kranjski dekaniji nahaja 25 orgel (19 pri župnijskih cerkvah in 6 pri podružnicah), toda izvzemši kakih treh, — v Cerkljah, Smledniku in Šent-

Jurji — so vse druge več ali manj poprave potrebne. Po drugih dekanijah gotovo ne bode veliko bolje. Vdomačila se je namreč pri nas škodljiva razvada, da se še le takrat popravljajo orgle, kadar je poprava neogibno potrebna.

Najbolje bi bilo seveda, ko bi znali organisti orgle sami vglasiti. Ker pa to nij tako lahka reč, ne moremo tega od njih zahtevati. Vendar pa je potrebno, da pozna vsak organist sostavo orgel, ker potem majhne napake lahko sam odpravi. Mnogokrat nastane namreč kako pokvarjenje, katero samo na sebi ni veliko, pa se vendar popraviti ne more, ker organistu ni znana dotična konstrukcija. Zato je bilo zelo hvale vredno, da se je pri dveh podučevalnih tečajih, katere je priredil za organiste odbor cecilijinega društva l. 1881. in 1882. v Ljubljani, pri več orglah razkazovala tudi njihova tehnika.

Orglavec, kateremu je najlepše glasbeno orodje v varstvo izročeno, mora skrbeti, da ga vedno v dobrem stanu ohrani. Da obvaruje orgel poškodovanja, prah in drugo nesnago s kora odpravi, zlasti naj jih varuje vlažnosti, ki zelo škodljivo na-nje vpliva. Kadar pa nastanejo pokvare, katerih ne zna in ne more sam odstraniti, tedaj naj prosi gospoda župnika, da poskrbi za orglarskega mojstra.

Največja in najbolj navadna napaka, katera se pri naših orglah nahaja je pa ta, da so razglašene. Razen neprijetnega vtisa, ki ga take orgle proizvodujejo, moramo še posebej opomniti, da so razglašene orgle na veliko škodo dobremu pevskeemu posluhu. Dr. Peter Müller, vodja gregorijanske šole v Rimu piše v tem obziru: „Diese Gehörfehler schreibe ich auf Grund localer Erscheinungen den gräßlich verstimmten Sandorgeln zu. Eine schlecht gestimmte Orgel ist so recht ein Mordwerkzeug an jugendlichen zarten Ohren.“

Vsakdo mora toraj odobriti omenjeni nasvet, ki je ob kratkem v tem zapopaden, da bi se orgle zistematično, to je od časa do časa, pregledavale in popravljale.

Najbolje bi pač bilo, ko bi slavni odbor cecilijinega društva v Ljubljani to zadevo in njeno izvršitev sprejel v blagovoljni premislek. *Jož. Lavtižar.*

Spremenljive pevske molitve pri sv. maši

ob nedeljah in zapovedanih praznikih l. 1885. (po direktoriji ljubljanske škofije).

(Dalje.)

5. julija. *Dom. VI. p. Pent.* Presv. Rešnje krvi G. N. J. Kr. (*Pretiosissimi Sanguinis D. N. J. Chr.*), dup. 2 cl.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 57.

12. julija. *Dom. VII. p. Pent.* Sv. Hermagora in Fortunat, mučenika. (*Ss. Hermagorae et Fortunati, Mm.*) dup. 1 cl. cum. Oct.

Introitus.

Intret in conspectu tuo, Domine, gemitus compeditorum: redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum: vindica sanguinem Sanctorum tuorum, qui effusus est. Ps. Deus, venerunt gentes in hereditatem tuam, polluerunt templum sanctum tuum: posuerunt Jerusalem in pomorum custodiam. V. Gloria Patri. Ton IV.

Pride naj pred obličje tvoje, o Gospod, zdihovanje jetnikov: povrni našim sosedom sedmero v njih naročje: maščuj kri svetnikov svojih, ki je bila prelita. *Ps.* O Bog, narodi so prišli v tvojo deležnino, skrunili so tvoj sveti tempelj: spremenili so Jeruzalem v čuvajnico za sadje. *V. Čast Očetu. Ton IV.*

Graduale.

Gloriosus Deus in Sanctis suis: mirabilis in majestate, faciens prodigia. V. Dextera tua, Domine, glorificata est in virtute: dextera manus tua confrégit inimicos. Alleluja, alleluja. V. Corpora Sanctorum in pace sepulta sunt: et nomina eorum vivent in generatione et generationem. Alleluja.

Slaven je Bog v svetnikih svojih: čudapoln v veličanstvu, ko dela čudeže. V. Desnica tvoja, o Gospod, se je povelicala v moči: desnica tvoja je strla sovražnike. Allel., alleluja. V. Trupla svetnikov so pokopana v miru: in njih imena bodo živela od roda do roda. Alleluja.

Offertorium.

Mirabilis Deus in Sanctis suis: Deus Israel ipse dabit virtutem, et fortitudinem, plebi suae: benedictus Deus, alleluja.

Čudovit je Bog v svojih svetih: Izraelov Bog sam bode dal moč in krepost svojemu ljudstvu: hvaljen (bodi) Bog, alleluja.

Communio.

Et si coram hominibus tormenta passi sunt, Deus tentavit eos: tamquam aurum in fornace probavit eos, et quasi holocaustum accepit eos.

In dasiravno pred ljudmi trpijo bolečine, jih je Bog poskusil: kakor zlato v peči jih je poskusil, in kakor žgalni dar jih je sprejel.

19. julija. *Dom. VIII. p. Pent.* Osmina sv. Hermagore in Fortunata, muč. (*Dies oct. ss. Hermagorae et Fortunati Mm.*), dup.

Vse, kakor v praznik dné 12. julija.

26. julija. *Dom. IX. p. Pent.* Sv. Ana, mati B. D. M. (*S. Annae, matris B. M. V.*), dup. 2. cl.

Introitus.

Gaudeamus omnes in Domino, diem festum celebrantes sub honore beatæ Annae: de cuius solemnitate gaudent Angeli, et collaudant Filium Dei. Ps. Eructavit cor meum verbum bonum: dico ego opera mea Regi. V. Gloria Patri. Ton. I.

Veselimo se vsi v Gospodu, obhajajoč praznik na čast sveti Ani: nad katero slovesnostjo se veselé angeli in hvalijo Sinu božjega. Ps. Iz srca mi vrè dobra beseda: svojo pesen pojem kralju. V. Čast Očetu. Ton. I.

Graduale.

Dilexisti justitiam, et odisti iniquitatem. V. Propterea unxit te Deus, Deus tuus oleo laetitiae. Alleluja, alleluja. V. Diffusa est gratia in labiis tuis: propterea benedixit te Deus in aeternum. Alleluja.

Ljubila si pravico in sovražila krivico. V. Zatorej te je Bog, tvoj Bog mazilil z oljem veselja. Alleluja, alleluja. V. Razlita je prijetnost na tvoje ustnice: zatorej te je Bog oblagodaril na veke. Alleluja.

Offertorium: Filiae regumets, glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., st. 90.

Communio: Diffusa est gratia (brez alleluja), glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 90.

2. avgusta. *Dom. X. p. Pent.* Sv. Vincencij Pavlanski (*S. Vincentii a Paulo*), dup.

Introitus: Justus ut palma, glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 25.

Graduale.

Os justí meditabitur sapiéntiam, et lingua ejus loquetur iudicium. V. Lex Dei ejus in corde ipsius: et non supplantabuntur gressus ejus. Alleluja, alleluja. V. Beatus vir, qui timet Dominum: in mandatis ejus cupit nimis. Alleluja.

Usta pravičnega bodo govorila modrost, in njegov jezik bode izrekoval sodbo. V. Postava njegovega Boga je v njega srcu: in ne bodo se spodtaknili njegovi koraki. V. Blagor mu, kateri se boji Gospoda: prav veliko dopadajenje ima nad njegovimi zapovedmi. Alleluja.

Offertorium.

In virtute tua, Domine, laetabitur justus, et super salutare tuum exultabit vehementer: desiderium animae ejus tribuisti ei.

V tvoji moči, o Gospod, se veseli pravični, in nad blagostjo tvojo se močno raduje: želje njegovega srca si mu splnil.

Communio.

*Amen dico vobis, quod vos, qui reli-
quistis omnia, et secuti estis me, centuplum
accipietis, et vitam aeternam possidebitis.*

Resnično vam povem, da boste vi, ki
ste vse zapustili in za menoj šli, stoterno
prejeli in večno življenje dosegli.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

Iz Kranjske dekanije. (Zaznamek muzikalij in knjig, ki so lastnina cecilijinega društva Kranjske dekanije. [Po naključji zakasnjeno.]

M a š e.

1. Fr. X. Witt. Missa in honorem s. Ambrosii. Op. XXIX. (Koral.)
2. Joh. Peregrinus. Erste einstimmige Messe zu Ehren des heil. Virgil.
3. " " Zweite einstimmige Messe zu Ehren des hl. Thimo.
4. " " Messe zu Ehren der hl. Sophia für Alt und Sopran oder Tenor und Bariton mit Orgel.
5. Jak. Blied. Missa tertii toni in hon. s. Joseph. Für zwei gleiche Stimmen (Sopran und Alt oder Tenor und Bass) mit Orgelbegleitung. Op. 43.
6. Mich. Haller. Missa quarta ad duas voces cum organo. Op. 8.
7. Thadd. König. Messe Nr. 3 in Es zu Ehren des hl. Aloysius für Sopran und Alt mit Orgelbegleitung. Op. 9.
8. Cas. Greith. Missa in hon. s. Clarae ad duas voces aequales comitante organo. Op. XX.
9. Friedr. Könen. Zweistimmige Messe in A für die vereinigten Ober- und Unterstimmen mit Begleitung der Orgel.
10. Mich. Haller. Missa sexta ad 3 voces pares organo comitante. Op. 13.
11. Oswald Joos. Messe zu Ehren der hl. Anna für Sopran, Alt, Bass oder für einstimmigen Chor mit Orgelbegleitung. Op. 5.
12. Joh. Schweitzer. Kind-Jesu-Messe für Sopran und Alt (Bass und Tenor ad libitum) mit Begleitung der Orgel. Op. 26.
13. J. G. E. Stehle. Messe zu Ehren des göttlichen Kindes Jesu für kleinere Chöre ein- oder zweistimmig mit Orgelbegleitung oder drei- oder vierstimmig ohne Orgel. Op. 49.
14. J. G. E. Stehle. Kurze und sehr leichte Messe zu Ehren der allerheil. Jungfrau Maria für eine Singstimme allein oder für zwei gleiche oder vier gemischte Stimmen mit Orgelbegleitung. Op. 50.
15. Fr. X. Witt. Missa in hon. s. Augustini ad quatuor voces aequales. Op. 18 a.
16. J. G. Zangl. Messe zu Ehren des hl. Antonius von Padua für gemischten Chor mit Orgel. Op. 51.
17. John Singenberger. Missa in hon. Purissimi Cordis B. M. V. für zwei oder drei Stimmen (Bass ad libitum) mit Orgelbegleitung.
18. A. Kaim. Missa „Jesu Redemptor“ ad quatuor voces inaequales (Canto, Alto, Tenore, Basso). Op. V.
19. A. Foerster. Missa in hon. s. Jacobi Ap. quatuor vocum aequalium.
20. Fr. X. Witt. Missa in hon. s. Francisci Xaverii ad quatuor voces inaequales comitante organo. Op. 8 b.
21. Palestrina. Missa „Iste confessor“ quatuor vocum.
22. Fr. X. Witt. Missa pro defunctis ad unom vocem cum organo. Op. 42 a. (Koral.)

Opomba. Maše se od najlozje do najtezje nekako tako-le vrste: št. 1, 22, 12, 11, 16, 5, 6, 10, 17, 2, 3, 9, 4, 18, 14, 7, 8, 19, 13, 15, 20, 21.

J. G. E. Stehle. Die vier Choral-Credo.

Carl Santner. Sammlung leicht ausführbarer kath. Kirchenmusik. 4 Grad. und Offertorien für 2 Singstimmen mit Orgel.

Otto Kornmüller. XV Offertorien (aus dem Commune Sanctorum) für Sopran, Alt und Orgel.

Različni autorji. *Musica ecclesiastica. Offertoria de Communi Sanctorum* für Sopran, Alt, Tenor und Bass, theils mit theils ohne Orgelbegleitung.

Jos. Zangl. Leicht ausführbare Orgelstücke zunächst für Landorganisten. (3 zvezki.)

B. Kothe. Orgelstücke in den alten Kirchentonarten.

J. Blied. Kurze und leichte Orgelstücke.

L. R. Pazdirek. Der praktische Organist.

H. Oberhoffer. Die Schule des katholischen Organisten. Theoretisch-praktische Orgelschule. Op. 36.

M. Böhlinger. Theoretisch-praktische Harmonielehre für Schulen, Privat- und Selbstunterricht.

M. Brosig. Handbuch der Harmonielehre.

„ „ Modulationslehre.

J. A. Lans. Offene Briefe über den Congress von Arezzo.

Fr. X. Zenker. Die Musik in der Kirche muss heilig sein.

Fliegende Blätter für kath. Kirchenmusik. Dr. Fr. Witt. 1883, 1884, 1885.

Musica sacra. Beiträge zur Reform und Förderung der kath. Kirchenmusik. Dr. Fr. Witt. 1883, 1884, 1885.

Iz Podgore. (Dalje in konec.) Kar je bilo rečeno o zboljšanji plače cerkvenih pevk, to tudi velja o cerkovnikih in ministrantih. Blagor cerkvenemu predstojniku, kateri se more ponašati s tem, da ima izvedenega, vajenega, zanesljivega in pobožnega cerkovnika. Živel je cerkovnik samskega stanu, nad 70 let star, ki je bil pobožen, snažen in vesten v spolnovanji svojih dolžnosti. Po maši je ob delavnikih vsedel se v klopi ter molil in takó je zapazil to ali ono pomankljivost, ter potem vse prav lepo uredil. Da bi bilo več takih cerkovnikov! Cerkovniki imajo različne plače, pa tudi je velik razloček med opravili farnega in podružniškega cerkovnika. Kjer imajo gotovo béro po kmetih, tam dosti dobro izhajajo; kjer pa nij bére, tam je služba bolj pičla, čeravno dobivajo od ljudi prosta darila pri krstih i. t. d. Za navijanje ure in zvonjenje, kolikor ga je, bi morala prav za prav srenja ali farmani skrbeti, ter dajati cerkovniku plačila. Za snaženje (to je pometanje . . .) cerkve, kakor tudi za drva in trud pri napravi oblatov, jim gre skoraj kaj dosti od cerkvenih dohodkov. Kar zadeva mašne strežnike, ministrante, je tó štolni red oziral se nanje in jim pri pogrebih, črnih mašah, liberi gotovo plačilo odločil, kateri naj se jim tudi vselej dajé.

Za strežbo ob nedeljah, ob zapovedanih praznikih in tudi o drugih prilikah se jim tudi zamore kaj dati iz cerkvenih dohodkov. Da gori navedeno povzamem, opomnim, da za orgle se je dozdej veliko potrosilo, ravno takó tudi za orglavce; cerkvene pevce bo pa treba nekoliko bolj privezati z boljšo nagrado, zlasti ker so to po navádi bolj zanesljivi, ker gotovo pridejo k božji službi; manj zanesljivi so pa orglavci, in zgodi se včasih, da nekateri zaradi veselíc, godbe, plesa, ali zaspanca, ali drugega zadržka izostane, in morajo potem pevci sami peti. Prav zoprno je pa, če ni orglavca v cerkvi. Kadar ima biti peta črna maša, pri kateri naj bi on sam orglal in pel; za to opravilo mu gre po štolnem še zdaj veljavnem redu 35 kr. ne pa 50 kr., kakor je tó pa tam zdaj navádnó.

Iz Vojskega, 26. maja 1885. — Vem, da vsacega bralca našega „Cerkv. Gl.“ zanimivajo dopisi iz raznih krajev. Zatorej prosim, gospod vrednik, da blagovolite sprejeti tudi naslednje vrstice raz Vojskarske višave. Petje začel sem podučevati meseca majnika 1883. leta. Naš pévski zbor obstoji zdaj iz 4 sopranov, 4 altov, 2 tenorov in iz 2 basistov, tedaj skupaj 12 pevcev. Učimo se po dvakrat do trikrat na teden in to vse po notah. V tem času smo se naučili že sledeče latinske maše: *Missa in honorem s. Viti M.* iz „Cerkv. G.“ *Missa Sanctae Caeciliae*, zložil A. Foerster, op. 15. in *Missa Jesu Redemptor*, zložil Adolf Kaim. Zadnjo pojemo brez orgel. Razen tega smo se tudi naučili: 3 *Tantum ergo*, št. 1, 4, 6, zložil Ignacij Neumayer; od 26 *Tantum ergo*, zložil P. A. Hribar, št. 3, 4, 10, 17, 21, 22, 25; *Offertorium in Festo s. Josephi*. Za manjše Marijne praznike: *In Festis B. M. V.*, zložil J. Lavtižar. *Ave Maria*, Ivan Pogačnik. O veliki noči, *Regina coeli*, *Lavretanske litanije* iz „Cerkv. Gl.“ op. 17 in *Requiem*, vse zložil A. Foerster.

Responsoria vse brez orgel; *Asperges me*, napev P. A. Hribarjev; *Vidi aquam* in *O salutaris hostia* od Dr. Fr. Witt. Jemljemo iz „Cerkv. Gl.“ napeve, kakor tudi iz „Cecilije“ (I. II.) vse za primerne praznike, katerih pa ne bodem tu našteval, ker bi dopis postal preobširen. — Iz tega je razvidno, da smo se trudili in dosegli lep vspeh, oziraje se na tukajšne krajevne razmere. Vojsko, kakor je znano, je najvišja obljudena fara na Kranjskem. Zima je tukaj dolga in kruta. Hiše so raztresene, in pevci hodijo uro hoda k pevskim vajam. Iz tega je razvidno, da nima nobena fara na Kranjskem izgovora gledé krajevnih razmer, ali pevskih moči. Le veselje in ljubezen do petja naj ima pevovodja in žel bo veselje nad lepim vspehom. — Vi, gosp. vrednik, bodete gotovo mislili, čemu toliko naštevanja in opisovanja, ali ustaviti Vam moram besedo s tem, da v „Cerkv. Gl.“ še niste imeli nobenega dopisa z Vojskega in spodobi se tedaj, da se krajevne razmere opišejo. Mi nismo hoteli med svet trobiti, kaj da že znamo, kako se učimo in v kakšnih razmerah da živimo. Do sedaj se je o nas bralo v „Cerkv. Gl.“ le iz ptujih far; v štv. 2. iz Godoviča, namreč, kako da smo se učili, kdaj smo v javnost stopili in da smo bili o priliki deljenja sv. birne naprošeni za petje v Gornjo Tribušo, kjer smo bili od mil. prevzvišenega gospoda knezo-nadškofa Goriškega tudi pohvaljeni. Nad tem se dopisnik iz Gornjih Tribuš spodtikuje v „Cerkv. Gl.“ štv. 5. in ravno to spodtikovanje je dalo tudi povod temu dopisu. Odgovor na „popravek“ dopisniku iz Gornje Tribuše naj bode kratak, miren in resničen, da tudi njega ne zadene „rudečkar“. Mi smo bili v Gornjo Tribušo o priliki sv. birne trikrat pismeno vabljeni in prošeni. Tribuškim pevcem tedaj nismo bili v pomoč, kakor se dopis iz Godoviča popravlja, ker bi brez njih bili lahko še dosti boljše in tudi lažje sami peli.

Anton Sedej, organist.

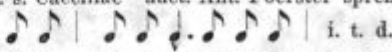
Iz Jagerš na Goriškem došel nam je daljši dopis, iz katerega posnamemo, da po odhodu (sept. 1. 1883.) vrlaga cecilijanca, čitateljem „C. Gl.-a“ dobro znanega duhovnega pastirja č. gosp. Joahima Jereb cerkveno petje ondi nij zamrlo, kakor se je bilo bati. Sedanji č. gosp. oče, Josip Primšar lepo goji cvetke, ki jih je bil njegov prednik zasadil. Stalnih cerkvenih pevcev je 10: 2 soprana, 3 alti, 2 tenorja in 3 basi. Ta zbor se večkrat pomnoži s 4 deklicami, katere so se že mnogo pesen iz „Cecilije“ naučile. — Dobro; le tako naprej!

Razne reči.

— „Kršanska akademija“ v Pragi je na svitlo dala 10letno sporočilo, iz katerega posnamemo, da tamošnja pevsko šola letos obiskuje 210 učencev in učenk, ki se podučujejo v 5. oddelkih. Kolik napredek je za cerkv. petje pričakovati od tolike množice izvežbanih pevcev! Kako daleč zadaj smo še mi?!

— „Kärntner Volksblatt“ piše, da na Koroškem nameravajo za Krško škofijo ustanoviti orglarsko šolo, in da je mil. gospod knezoškof dr. Peter Funder v ta namen podaril lepo svoto tisoč goldinarjev.

— S poletjem je prišel čas zborovanja raznih Cec. društev. Cec. društvo nadškofije Kolinske je zborovalo dne 26. maja v Zulpichu. Občni zbor Cec. društva nadškofije Monakovo-Frižinske bode 5. avg. v Traunstein-u; škofije Ratisbonske 6. jul. v Deggendorf-u; Krška škofija pa priredi za orglavce od 14. do 19. sept. poduk o načelih cerkvene glasbe, o liturgiji, koralu, o metodiki pri pevskem poduku in o harmoniji.

Listnica vred. prilog: V maši „in hon. s. Caeciliae“ auct. Ant. Foerster spremenite si konec skladbe „Credo“ s tem ritmusom:  i. t. d.

in re - mis-si - o-nem peccatorum; pri „mortuorum“ pojte „ritardando“ in pri „Et vitam“ zopet „a tempo“. Brez spremljanja tudi lahko pojedete vse točke za polton višje (izvzemši morebiti Benedictus), potem pevci ne padejo tako z glasom.

Pridana je listu 7. števil prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.